

2 Samuël 11:27b | God en #MeToo

Verhalen over misbruik gaan via #MeToo de wereld over. Maar waar is God als het om misbruik gaat? De bijbel is verrassend open als het om misbruik gaat. Bijvoorbeeld het verhaal van David en Batseba: Batseba kan ook #MeToo twitteren. En God? Hij moffelt het misbruik niet weg!

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Opwekking 502

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: GKB Gezang 157 : 1, 2, 3 en 4

Gebed

Kinderen naar club

Leefregels

Zingen: Psalm 51 : 1, 2 en 6 (LvK=GKB)

Lezen: 2 Samuël 11 : 1 – 27

Zingen: GKB Psalm 68 : 1 en 3

Preek over 2 Samuël 11 : 27b

Zingen: Psalm voor Nu 57

Kinderen terug

Gebed

Mededelingen

Collecte

Zingen: LvK Gezang 21 : 1, 5 en 7

Zegen

God en #MeToo

Inleiding

dia 1 – zwart

Vandaag staan we stil bij seksueel misbruik.

Dat was ik helemaal niet van plan.

Het plan was een preek over David en Batseba

in het kader van de prekenreeks over relaties,

en deze preek had moeten gaan

over overspel en een valse start van je huwelijk.

Omdat het huwelijk nu eenmaal niet altijd een succesverhaal is...

Dat was het plan...

Maar toen ik deze week met dat verhaal bezig ging,

kwam ik er al snel achter dat het over iets heel anders gaat.

Niet over een huwelijk met een valse start,

maar over misbruik!

Ik had er natuurlijk voor kunnen kiezen

dan maar een ander bijbelgedeelte te nemen.

Maar ik geloof dat de heilige Geest ook dit soort dingen leidt.

Misschien moeten we vandaag wel over misbruik spreken,

ook al was dat niet mijn plan.

dia 2 – metoo

Helaas is het een super actueel onderwerp.

Dat is nooit anders geweest,

maar de laatste weken is er wel heel veel aandacht voor.

Dat begon in Hollywood,

waar van een hoge filmbaas bekend werd

dat hij op grote schaal vrouwen heeft misbruikt.

Daarop kwamen meer verhalen naar buiten: me too, ik ook.

Al snel ging het rond op Twitter en Facebook:

vooral vrouwen, maar ook mannen,

die melden dat ze misbruikt zijn.
Sommigen met het hele verhaal van wat er gebeurd is,
anderen die het lieten bij een eenvoudig #MeToo.
Miljoenen zijn misbruikt,
zoveel is de laatste weken wel weer duidelijk geworden.
Seksueel misbruik is niet zomaar een probleem waar enkelingen
mee te maken hebben,
het is een probleem van gigantische proporties.

Laten we niet doen alsof het de kerk voorbij gaat.
Met enige regelmaat kun je lezen over misbruik in de kerk.
Er is zelfs een landelijk Meldpunt Misbruik,
dat ook door onze kerken wordt ondersteund.
Ze doen geweldig werk,
maar het is pijnlijk dat zo'n meldpunt nodig is.

dia 3 – God en #MeToo

Alle reden dus om er ook in de kerk bij stil te staan.
Waar is God in dat hele MeToo-verhaal?
Dat is ook het thema vandaag: God en #MeToo.
En in 2 Samuël 11:27b vinden we dan een belangrijk
aanknopingspunt:
'naar het oordeel van de Heer
was het wel degelijk slecht wat David had gedaan.'

Ik realiseer me dat seksueel misbruik een heftig en gevoelig
onderwerp is,
helemaal als je er persoonlijk mee te maken hebt.
Ik geloof niet dat we zulke onderwerpen in de kerk uit de weg
moeten gaan
omdat het te heftig is.
Seksueel misbruik is een écht probleem,
en in de kerk mag, nee: moet het gaan over échte dingen.
Dat neemt niet weg dat het veel in je los kan maken.
Daarom zeg ik vandaag met extra nadruk
dat er altijd mensen zijn met wie je in gesprek kunt.
Je kunt hierover in gesprek met Hanneke of met mij, of met je
ouderling,

maar ook met de vertrouwenspersonen.

Voor onze kerk zijn dat Sytske Broersma, Ivonne Brander en Geertje Alkema, uit Harlingen:

bij hen kun je veilig je verhaal kwijt.

Contactgegevens staan op onze website.

1. Misbruik

dia 4 – een verhaal over verleiding en overspel?

Goed, we gaan naar het bijbelverhaal.

God zegt dus dat het slecht is wat David heeft gedaan.

Dan is de eerste vraag: wát heeft David dan precies gedaan?

Ik heb altijd gedacht dat het verhaal van David en Batseba een verhaal over overspel is.

Dat verhaal gaat ongeveer zo:

David is een fantastische koning,
met een zwak voor mooie vrouwen.

Op een dag geniet David van het uitzicht vanaf het dak van zijn paleis.

Hij geniet nog meer als hij een naakte vrouw ontdekt.

Hij zwaait naar haar, en zij zwaait verleidelijk terug.

Dat is Batseba: een verleidster.

Wat heb je buiten ook in je blootje te zoeken?

Hoe dan ook, David trapt in de val,

hij doet navraag naar die schitterende dame,

en even later zit hij met Batseba aan de thee.

Van het een komt het ander,

en net als in een Hollywoodfilm

belanden ze aan het einde van het verhaal in bed.

Ik zal niet de enige zijn die het verhaal altijd zo heeft gelezen.

In mijn voorbereidingen voor deze preek kwam ik het ook te vaak tegen:

dat de zonde van David overspel is,

en dat Batseba daar net zo goed schuldig aan is: zij heeft het uitgelokt.

Zo las ik ergens, in een wat ouder gereformeerd commentaar:

'Batseba is mede schuldig want ze heeft niet alles gedaan de verleiding te vermijden.'

dia 5 – een verhaal over macht en seksueel misbruik!

Is dat het verhaal?!

Nee, dit is geen verhaal over verleiding en overspel.

Dit is het verhaal over een koning die denkt dat hij alles kan maken

en zich vergrijpt aan een van zijn onderdanen.

Als wij er een verhaal van verleiding en overspel van maken, dan maken we het veel te lief.

David is koning,

en nog niet zo heel lang geleden kwamen koningen overal mee weg.

Het begint al in het eerste vers.

'Bij het aanbreken van het voorjaar,

de tijd waarin koningen gewoonlijk ten strijde trekken...'

Lekker wereldje is dat!

Wij hebben een voetbalseizoen, maar daar dus een oorlogenseizoen.

De koningen trekken ten strijde, maar waar is David?!

In Jeruzalem.

Zijn leger kan het zonder hem ook wel af,

en David laat al die oorlogen graag even aan zich voorbij gaan.

Hij doet liever een middagdutje.

Zo'n koning is David geworden.

David had aan het front moeten staan, maar verzaakt.

Daarin zie je al iets van dat David zich onaantastbaar waant.

Hij is koning en doet het lekker op zijn eigen manier: 'wie doet mij wat?'

David is arrogant geworden.

Op een dag, na zijn middagdutje,

loopt David over het dak van zijn paleis.

Hij geniet van het uitzicht:

zo ver hij kijken kan, het is allemaal in zijn macht!

Het dak van het paleis is natuurlijk het hoogste punt van de stad.

Vanaf daar zie je dingen die je nergens anders kunt zien.

Je werpt vanaf het paleisdak zo een blik op alle binnenplaatsen van Jeruzalem.

Op een van die binnenplaatsen, gewoon, van haar eigen huis, is een vrouw zich aan het baden.

Helemaal geen vreemde plek om te baden.

Toevallig merkt David het op, en dan begint het gluren.

David wil weten wie de vrouw is,

en even later staat de koninklijke lijfwacht bij Batseba voor de deur:

'meekomen, de koning vraagt naar je.'

Misschien gaan bij Batseba al wat alarmbellen rinkelen, maar ze kan geen kant op, dus ze gaat mee.

Of er nog een kopje thee vanaf kan, dat weet ik niet, maar David lijkt recht op zijn doel af te gaan: seks.

David misbruikt zijn macht, en Batseba is zijn slachtoffer.

Doet Batseba vrijwillig mee?

Er staat in ieder geval niet dat ze protesteert.

Wat voor verschil had het ook gemaakt.

Wie is zij om tegen de koning in te gaan?

Ze had de boel bij elkaar kunnen gillen,

maar zou er echt iemand haar te hulp zijn gekomen?

Welnee, koningen hebben nu eenmaal dit soort privileges.

Batseba kon niets beginnen.

Niet voor niets komt in definities van seksueel misbruik vaak het woord 'macht' terug.

Er is sprake van misbruik als het slachtoffer niet vrijwillig meedoet,

maar ook als er sprake is van een machtsverhouding.

David is koning: hoe denk je dat het met Batseba afloopt als ze David afwijst?

Met Uria laat David in ieder geval zien waar hij toe in staat is...

Hier is geen sprake van verleiding en overspel, maar van misbruik!

Batseba wordt groot onrecht aangedaan.

Zou Batseba vandaag leven,
dan had ze ook getwitterd: #MeToo.

2. God laat het er niet bij

dia 6 – de eerste reflex: niemand hoeft het te weten

De grote vraag in 2 Samuël 11 is: kán dit zomaar?

Vaak helaas wel.

Even een citaat van het Meldpunt Misbruik:

‘in een cultuur waar misbruik wordt toegedekt,
of erger nog: wordt geaccepteerd,

lijken dader en omstanders een verbond te sluiten.

Beide hebben er belang bij dat het misbruik niet naar buiten komt.’

De eerste reflex bij misbruik is:

‘dit mag niet naar buiten komen, zand erover’.

Het slachtoffer wordt onder druk gezet,

‘dit is ons geheimpje’, of:

‘als jij dit vertelt, dan doe ik ook een boekje over jou open.’

En ook in de kerk is de eerste reflex té vaak:

hier hoeft niemand van te weten.

Maar al te vaak komt misbruikt niet uit.

David probeert dat ook.

Wanneer Batseba zwanger blijkt te zijn, verzint hij een list.

Hij laat Batseba’s echtgenoot, Uria, terugkomen van het front.

Uria moest maar eens lekker ‘ontspannen’ met zijn vrouw.

Uria doet daar niet aan mee.

In tegenstelling tot David weet hij wel waar hij hoort te zijn: aan het front.

Hij kan toch niet bij zijn vrouw in bed kruipen

terwijl zijn kameraden in het open veld slapen?

David is radeloos: als Uria niet meewerkt, komt het misbruik uit!

Dus David gaat over op plan B:

Uria moet uit de weg geruimd worden.

Joab, Davids legeraanvoerder, wordt in het complot betrokken. Blijkbaar is Joab het er mee eens dat deze kwestie snel moet worden opgelost.

En zo leidt Davids misbruik tot moord.

Zodat niemand hoeft te weten hoe David zich misdragen heeft.

dia 7 – God moffelt misbruik niet weg!

Daar steekt God dus een stokje voor!

‘Naar het oordeel van de Heer

was het wel degelijk slecht wat David had gedaan.’

Dit mag voor een koning dan misschien normaal gedrag zijn,

dit mag dan geaccepteerd zijn bij andere volken,

in Israël mag dit gedrag niet voorkomen,

want Israëls God keurt misbruik af!

God gaat niet mee in Davids plan het misbruik geheim te houden.

God láát het er niet bij.

Dat is ook het vervolg, 2 Samuël 12.

God roept David tot de orde.

Hij confronteert David met wat hij heeft uitgespookt.

En denk niet dat het dan direct over vergeving gaat.

God is woedend op David en kondigt een straf aan.

Eerst moet David maar eens voelen wat hij heeft aangericht,

eerst moet David maar eens onder ogen zien wat hij heeft misdaan.

Bij God geen goedkope genade, die Davids schuld snel wegmoffelt.

Nee, de onderste steen moet boven komen!

David begrijpt het.

En dan reageert hij goed.

David probeert niets goed te praten,

hij wijst ook niet naar anderen,

maar zegt: ‘ik heb gezondigd tegen de Heer.’

De uitgebreide versie vind je in Psalm 51:

'een gebroken en verbrijzeld hart zult u, God, niet verachten.'

En dán vindt David vergeving.

Maar zelfs dan: vergeving betekent niet 'eind goed, al goed.'

De profeet Natan vertelt David:

'De Heer vergeeft u die zonde, u zult niet sterven.

Maar omdat u de vijanden van de Heer aanleiding hebt gegeven tot laster,

moet wel uw pasgeboren zoon sterven.'

Genade is wat ingewikkelder dan dat alles weer goed komt, dat alles weer wordt zoals eerst.

Ook nadat David vergeven is, heeft zijn gedrag blijvende gevolgen.

dia 8 – Jezus maakt zich een met #MeToo

Ik stelde de vraag waar God is in dat hele MeToo-verhaal.

God doet niet alsof er niets is gebeurd.

God doet juist recht aan de verdrukten.

En daarin gaat hij heel ver.

Batseba, de misbruikte vrouw, krijgt een plekje in de stamboom van Jezus.

Wat een erkenning voor haar!

En die Jezus wordt zelf een slachtoffer.

Nee, niet van seksueel misbruik.

Maar des te meer van machtsmisbruik.

Jezus daalt af in de diepte van misbruik,

om zich een te maken met ieder die MeToo kan zeggen.

3. Goed nieuws?

dia 9 – is er gerechtigheid voor Batseba?

En toch...

Is er in 2 Samuël 11 wel goed nieuws voor Batseba?

Ze krijgt nauwelijks aandacht.

Het is David voor en David na.

Ergens ook wel logisch: David is de koning,

maar ik ben ook wel benieuwd naar wat Batseba te vertellen heeft.

Daar komt bij dat ik sommige dingen heel oneerlijk vindt voor Batseba.

Ja, het is goed nieuws voor haar dat God David niet laat weggemen met zijn misbruik.

Maar verder?

Haar zoontje overleeft het niet.

En dan trouwt ze ook nog met David, haar verkrachter.

Is dit gerechtigheid?!

Het is in ieder geval realistisch.

Wie slachtoffer is van misbruik heeft in zekere zin levenslang.

Het is een traumatische ervaring die je nooit kwijtraakt, die niet ongedaan gemaakt kan worden.

dia 10 – ja, gerechtigheid die past in de cultuur

Maar toch, trouwen met je misbruiker?!

Bij mij wil dat er niet in, maar dat is ook omdat ik een 21e-eeuwse westerling ben.

In Davids tijd waren er nog geen vrouwenrechten uitgevonden.

Zonder man was het leven van een vrouw heel zwaar, helemaal als ze ook nog een kind had.

De toekomst zag er voor Batseba niet best uit.

Door met David verder te gaan, krijgt ze veiligheid: een man die voor haar zorgt en haar beschermt.

Door Batseba te trouwen, neemt David de verantwoordelijkheid voor zijn daden.

Batseba krijgt gerechtigheid die past in die cultuur.

Het blijft schuren maar je moet wel meenemen dat wij, wat dit betreft: God zij dank!,

in een heel ander tijd leven.

4. Veilige kerk

dia 11 – veilige kerk

Miljoenen mensen hebben te maken met misbruik.

Met verkrachting, maar ook handtastelijkheden, en zelfs woorden kunnen misbruik zijn.

#MeToo gaat de wereld over,

en in het licht van 2 Samuël 11 is die openheid een goede zaak.

God moffelt misbruik niet weg!

Bij God ben je veilig, en laten we als kerk die veiligheid doorgeven.

dia 12 – als slachtoffer: je mag je verhaal doen

Wanneer je zelf misbruikt bent:

laat je niet wijsmaken dat het jouw schuld is,
of dat je tenminste mede verantwoordelijk bent.

Ik snap heel goed dat je het niet van de daken schreeuwt,
en dat je er helemaal niet op zit te wachten
ook met MeToo naar buiten te komen.

Wanneer je er openheid over wil geven, dan mag dat,
wanneer je dat niet wilt is dat net zo goed.

Maar denk niet dat jij het maar moet vergeten,
door de vingers moet zien,
en je jezelf maar met de pijn, die er wel degelijk is, moet
redden.

Je mag je verhaal doen!

Jezus wil naast je staan,

hij maakt van jouw pijn en schaamte die van hemzelf!

dia 13 – als dader: neem verantwoordelijkheid

Wanneer je een ander misbruikt hebt:

neem, net als David, verantwoordelijkheid voor je daden,
dát is de reden dat David een man naar Gods hart blijft.

Probeer je fout niet goed te praten,
verstop je niet achter mooie redeneringen,
maar kom naar Jezus met je gebroken hart,
en draag moedig de gevolgen van wat je hebt gedaan.

Wanneer je zo bij Jezus komt,

zal hij je niet afwijzen, maar bevrijden,
dan mag je kostbare genade vinden.

dia 14 – als gemeente: dek misbruik niet toe

En als gemeente: laten we die eerste neiging
van 'hier hoeft niemand van te weten' toch weerstaan!

Nee, het is niet mooi als misbruik naar buiten komt.
Wat moet de buitenwereld er wel niet van denken...
En toch: onder de mantel der liefde bedekken
is niet de weg van het evangelie!
De rottigheid ontkennen maakt het alleen maar erger,
de enige manier om eruit te komen is het onder ogen te zien.
Alleen dan zijn we ook een veilige gemeente.

In het spoor van Jezus:
hij gaf de veiligheid die hij bij de Vader had op,
hij maakte zich een met wie misbruikt worden,
alles om ons echte veiligheid te geven.
Amen.

Psalm 72:1 | Verlangen naar meer: recht

Een eerlijke, rechtvaardige wereld: wie wil dat niet? Tegelijk zijn we allemaal verantwoordelijk voor onrecht. Dat verlangen naar recht is een aanwijzing voor God, die de wereld en ons op zijn eigen manier weer recht zet.

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: GKB Gezang 38 : 1 en 4

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: LvK Gezang 285 : 1 en 3

Gebed

Lezen: 2 Samuël 12 : 1 – 9 en Psalm 72 : 1 – 20

Zingen: GKB Psalm 36 : 2 en 3
Preek over Psalm 72 : 1
Zingen: Opwekking 428
Leefregels
Zingen: Psalm 103 : 3 en 7 (GKB=LvK)
Gebed
Collecte
Zingen: LvK Gezang 21 : 1, 5 en 6
Zegen

Verlangen naar meer: recht

Introductie serie

Is er meer?

Meer dan het leven dat we zo goed kennen?

In ieder geval verlangen we ernaar.

Ik geloof dat onze verlangens wijzen naar iets dat groter is dan wij,

dat we in onze verlangens God kunnen ontmoeten.

In deze weken staan we bij een paar van die verlangens stil.

Bij geluk, schoonheid, recht, seksualiteit en spiritualiteit.

Vandaag het verlangen naar recht.

We lezen eerst over David, die geconfronteerd wordt met zijn onrecht: 2 Samuël 12:1-9.

Daarna lezen we Psalm 72.

Inleiding

dia 1 – vliegeren

Echte helden, ze bestaan!

We kennen helden van de TV, in alle soorten en maten:

van Brandweerman Sam tot James Bond.

Maar ze bestaan echt!

Ik luisterde deze week naar de radio,

en hoorde het verhaal van een jongetje en zijn vlieger.

Op vakantie was hij de hele tijd aan het vliegeren.
Leuk, alleen moet je wel opletten wáár je gaat vliegeren.
De beste plek om te vliegeren is nog altijd een leeg strand.
Maar ja, als je niet op het strand bent, en toch wilt vliegeren...
Je kunt het misschien al raden: dat ging mis.
De vlieger belandde in een boom.

dia 2 – vlieger in boom

Gelukkig is daar de radio.

Met zijn moeder belde dit jongetje de radio en vroeg om hulp.

Al snel kwam er een reactie binnen.

Het gesprek dat volgde, ging ongeveer zo:

-we hebben iemand aan de lijn die dicht bij de boom woont, toch?

-dat kun je wel zeggen, ik woon er 50 meter vandaan

-en kun je de vlieger zien zitten?

-ik ben er net even naartoe gelopen, en zag daar inderdaad de vlieger

-en heb je een ladder?

-ja, ik heb een ladder, maar die ladder is niet hoog genoeg, de vlieger zit echt heel hoog in de boom

-heb je dan een andere manier om hem eruit te halen?

-dan moet iemand zonder hoogtevrees de boom in klimmen, maar dat is nog best gevaarlijk, en ik heb wel hoogtevrees, of je moet de brandweer erbij halen...

Tja, dat schiet natuurlijk niet op.

Flauw hoor, bellen, maar niet helpen...

Maar toen kwam het:

'maar ik werk in de recreatiebranche,

en namens ons bedrijf wil ik een nieuwe vlieger geven.'

Het jongetje was superblij, zijn dag was weer helemaal goed.

Mooi toch?

dia 3 – verlangen naar meer: recht

Natuurlijk, je kunt grotere heldendaden bedenken,

maar ik vind ook zo iemand een held:

hij maakt het leven een beetje mooier.
Vliegers horen niet in de boom,
je hoort er mee te vliegeren,
en deze man zorgt dat het weer kan.
Anders gezegd: hij maakt het weer goed, hij zet het recht.
Daar gaat het vanmorgen over: we verlangen naar recht.

1. Verlangen naar recht

dia 4 – verlangen naar recht

Dat brengt ons bij Psalm 72.

Ook daar gaat het over dat verlangen naar recht.

Het verlangen naar een held die de wereld beter en eerlijker maakt.

In deze Psalm is dat een koning:

het is een gebed om een koning die recht doet.

Wie die koning is, dat is niet helemaal duidelijk.

Boven de Psalm staat dat Salomo hem heeft geschreven.

Maar helemaal aan het einde staat:

‘hier eindigen de gebeden van David.’

Ik houd het er maar op dat Salomo de Psalm heeft geschreven,
dat hij bidt om een rechtvaardige koning.

Dat bidt hij voor zijn opvolgers, maar ook voor zichzelf.

dia 5 – een groot rechtvaardigheidsgevoel

Salomo weet hoe verleidelijk het is oneerlijk te zijn.

Zijn vader, David, was daar ook niet aan ontkomen.

Ja, David was een fantastische koning, maar hij had zijn schaduwkanten.

Het meest bekend is zijn affaire met mevrouw Batseba,
die leidt tot de dood van haar man, Uria.

Het lijkt erop dat David er mee wegkomt.

Maar dan komt Natan, de profeet.

Natan vertelt David een verhaal over een arme man.

Hij heeft niet meer dan een lammetje.

Hij vertroetelt het als een dochter.

Als hij het even niet meer ziet zitten, kijkt hij naar zijn lammetje,

en voelt hij zich weer even gelukkig.
Maar er is ook een rijke man, met een enorme veestapel.
Hij krijgt bezoek, pakt het lammetje van de arme man,
roostert het en geeft het aan zijn gast te eten.

Als David het hoort, is hij woedend.
Dit kan zijn rechtvaardigheidsgevoel niet verdragen.
Hoe durft die rijke man?!
Hier moet recht worden gedaan.
Een gevoel dat mij ook vaak bekruipt.

dia 6 – slavernij

Bijvoorbeeld als ik het verhaal hoor van Maria, een Filipijnse vrouw.

Ze kreeg de kans om in Nederland te werken,
als huishoudelijke hulp voor een ambassadeur uit het Midden-
Oosten.

7 Dagen per week werkte ze 18 uur per dag.

In plaats van de beloofde 250 euro per maand, echt een schijntje,

met een uurloon van 10 euro zou ze recht hebben op meer dan 5000 euro,

maar in plaats daarvan werd ze met 110 euro afgescheept.

Niemand kan er wat aan doen,

want een ambassadeur is diplomatiek onschendbaar...

Van zulke verhalen wordt ik net zo boos als David!

dia 7 – kijk je ook eerlijk naar jezelf?

Maar Davids rechtvaardigheidsgevoel keert zich tegen hemzelf!

‘Die man, koning David, dat bent u!’

David heeft een dubbele standaard:

hij ziet heel scherp waar anderen onrecht doen,
maar heeft een blinde vlek voor zijn eigen onrecht.

Ik ben bang dat we hierin op David lijken:

we zien heel goed welk onrecht anderen doen,

maar als wij nemen wat van een ander is,

zien wij het probleem niet.

Het gebeurt op grote schaal.

Nederland is rijk over de rug van arme landen.

En we proberen het nog goed te praten ook...

Met de economie gaat het niet geweldig,

en het eerste waar we op willen bezuinigen is ontwikkelingshulp...

En als we er even over nadenken,

dat we allerlei producten voor een belachelijk lage prijs kunnen kopen,

dan willen we er wel iets aan veranderen, maar we kunnen het niet.

We verlangen naar recht, maar brengen er weinig van terecht.

2. Een aanwijzing voor God

dia 8 – een aanwijzing voor God

Het klinkt misschien gek,

maar dat verlangen naar recht is een sterke aanwijzing voor dat er meer is!

Nee, je kunt niet bewijzen dat God bestaat,

maar als je niet in een god gelooft,

wordt het wel moeilijk dat verlangen te verklaren.

Daarom noem ik het een aanwijzing voor God.

dia 9 – gerechtigheid komt van God

In Psalm 72 wordt die koppeling met God ook gemaakt:

‘geef, o God, uw gerechtigheid aan de koningszoon.’

Dan gaat het vooral even om de woorden ‘uw gerechtigheid’.

Salomo weet dat gerechtigheid niet zomaar iets moois is, maar dat het van God komt.

God is eerlijk, God is rechtvaardig,

en Salomo en zijn opvolgers kunnen dat ook zijn als ze Gods gerechtigheid krijgen.

dia 10 – zonder God geldt het recht van de sterkste

Als God niet zou bestaan,

waar zou dan dat rechtvaardigheidsgevoel vandaan moeten komen?

Als deze wereld en als ons leven toevallig is ontstaan,

dan bestaat er helemaal niet iets als recht en onrecht,

dan geldt er maar een regel: the survival of the fittest, de sterkste overleeft.

Dan zijn mensen net zoals dieren:

als dieren elkaar lelijk behandelen is dat nog geen onrecht, dan hoort dat gewoon bij hoe dieren zijn.

Maar de meeste mensen trekken die conclusie niet.

'Je moet je eigen waarheid vinden' en 'je moet doen wat goed voelt',

dat zijn zinnen die overal langs komen.

Maar wat nu als het voor mij goed voelt

om met de auto zo veel mogelijk fietsers aan te rijden?

Iedereen is het erover eens dat dat niet goed is,

en niet alleen omdat we het fout vinden,

maar gewoon omdat het fout is.

Ik las laatst ergens, ik ben vergeten waar,

een verhaal over een student die een scriptie had geschreven

over 'moreel relativisme', de gedachte dat jij bepaalt wat goed is.

Zijn docent vond het een heel goede scriptie,

hij was het er alleen absoluut niet mee eens.

Hij gaf de student een 1.

De student vroeg: 'waarom hebt u mij een 1 gegeven?'

'Omdat ik het lettertype lelijk vind,' was het antwoord.

'Maar dat is niet eerlijk!' zie de student.

'0,' zei de docent, 'ik vind van wel,

en volgens jouw scriptie mag ik zelf bedenken wat eerlijk is.'

dia 11 – mensen kunnen niet bepalen wat 'recht' is

Waar haal je het recht vandaan

tegen anderen te zeggen dat jij weet wat goed is en zij niet?

Dat kan alleen als niet wij, mensen, bepalen wat eerlijk is,

maar iets dat groter is dan wij.

Zoals in Psalm 72:

Salomo wil niet zomaar een rechtvaardige koning zijn,

hij bidt om Gods gerechtigheid.

Want God weet wat recht is en wat niet.

Sterker nog: hij is de Rechtvaardige in eigen persoon.
Daarom zegt de New Yorkse predikant Tim Keller:
'mensen weten dat er een God is, maar ze drukken het besef weg.'

3. God zet alles recht

dia 12 – God zet alles recht

Dan houden we nog wel een probleem over.

Als ons verlangen naar recht een aanwijzing is dat God bestaat,

waarom doet hij dan niets?

We zijn niet gemaakt voor een oneerlijke wereld,
maar leven er wel middenin...

Ontglipt het God soms ook, net als ons?

Is dat dan niet juist een aanwijzing dat hij niet bestaat?

dia 13 – profetie over een andere koning

Als je Psalm 72 goed leest,

zie je dat het meer is dan een gebed om een goede koning.

Neem bijvoorbeeld vers 5: 'moge hij leven zolang de zon bestaat.'

Of vers 8: 'moge hij heersen van zee tot zee, van de Grote rivier tot de einden der aarde.'

Dat gaat niet meer over Salomo en zijn opvolgers,

het is een profetie over een andere koning: koning Jezus.

Een koning die recht doet aan de zwakken,

een koning die redding biedt aan de armen,

uiteindelijk was ook Salomo niet zo'n koning.

Jezus wel, hij is onze held!

dia 14 – bij recht doen hoort straf

Er staat nog iets over deze koning, in vers 4:

'moge hij de onderdrukker neerslaan.'

Deze koning is niet een lieve knuffelkoning.

Dat zou niet eerlijk zijn.

Neem nou die onschendbare ambassadeur met zijn huisslavin.

Maria is ontsnapt, ze leeft weer in vrijheid.

Maar is daarmee recht gedaan?

Om te beginnen heeft ze niet het geld gekregen waar ze voor heeft gewerkt.

En die ambassadeur is er gewoon mee weggekomen, net zoals David dacht er mee weg te kunnen komen, hij is er op geen enkele manier voor gestraft.

Er wordt pas recht gedaan aan Maria als die ambassadeur gestraft wordt!

Zo'n koning is Jezus: hij laat het onrecht niet lopen.

Maar dan hebben wij wel een probleem.

Want ik kan makkelijk aanwijzen dat die ambassadeur straf moet krijgen,

maar ik breng het er niet beter vanaf.

Dat is de les van David: wij doen net zoveel onrecht.

Ik heb dan wel geen slaaf in huis,

maar er werken wel slaven aan mijn voedsel, mijn kleding en mijn telefoon.

Als Jezus alles rechtzet, kan ik niet langer leven.

dia 15 – Jezus redt van de straf

Er is meer nodig: dat Jezus ons rechtzet.

God kan niet anders dan tegen ons zeggen: 'verdwij uit mijn ogen'.

Het grote wonder is dat hij het tegen Jezus heeft gezegd, aan het kruis.

De enige die wel rechtvaardig was.

Dat er zoveel onrecht in de wereld is, betekent niet dat het God ontglipt.

Met Jezus is het grote reddingsplan ingezet.

Maar wel op Gods eigen, langzame, ingehouden manier.

Alleen zo kan hij recht doen

zonder alles en iedereen te moeten vernietigen.

4. Zoeken naar recht

dia 16 – zoeken naar recht

We verlangen niet voor niets naar recht:

Jezus zorgt ervoor dat overal recht wordt gedaan.

Maar wat moeten wij dan met onrecht?

Psalm 72 zegt nog iets over Jezus:

'moge in zijn dagen de rechtvaardige bloeien.'

Als Jezus koning is, bloeit ook de rechtvaardige:
wij mogen zoeken naar recht.

dia 17 – wees ontevreden met onrecht

En dat begint hiermee: wees ontevreden met onrecht.

In Matteüs 5 zegt Jezus: 'gelukkig wie honger en dorsten
naar gerechtigheid.'

Het is makkelijk om je maar bij het onrecht neer te leggen,
om ervoor te kiezen niet te willen weten

wat er allemaal voor oneerlijks gebeurt in deze wereld.

Al die ellende... je verandert er toch niets aan!

Jezus zegt juist dat je het verlangen naar recht niet moet
verstoppen.

Voel de pijn maar van zo'n huisslavin.

Wees maar boos, verontwaardigd, over zo'n oneerlijke wereld.

dia 18 – span je in voor recht

En als je daar echt boos om bent, zoals Jezus,
span je dan ook in voor recht.

Eerlijk is eerlijk, dat blijft ongemakkelijk.

Wat kan ik nou doen voor een eerlijke wereld?

Kan ik daar ooit genoeg voor doen?

Maar toch: span je in voor recht.

Probeer meer te weten te komen over de dingen die je koopt:
waar komen ze vandaan, wie hebben eraan gewerkt?

Jezus zag mensen nooit als middelen, maar als personen.

Onze keuzes kunnen echt verschil maken voor personen,
ook al verander je de wereld er niet direct mee.

Maar dat mag je aan God overlaten.

dia 19 – zie Gods genade in wat je hebt

Zie vooral ook Gods genade in wat je hebt.

In Nederland zijn je rechten goed geregeld,
en dat is iets om blij mee te zijn.

Maar er zit ook een gevaar in: dat je het normaal gaat vinden.

Als je overal recht op hebt, is het helemaal niet bijzonder

meer.

Je krijgt 'slechts' waar je recht op hebt.

Als je denkt dat je overal maar recht op hebt,

en in Nederland is dat vaak ook nog zo,

dan kun je er niet meer tevreden en blij mee zijn.

Terwijl al die prachtige regelingen en voorzieningen pure genade zijn!

God geeft je zoveel meer dan waar je recht op hebt: zijn genade.

'Genade, zo oneindig groot.'

Het is een lied van John Newton,

die eerst in de slavenhandel werkte,

maar later streed voor de afschaffing van de slavernij.

Laten wij het ook zingen, voor de God die ons recht zet.

Amen.

2 Samuël 7:1-16 – Jezus komt in het gewone leven

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Amfora: -That's Why I Sing

-Mary's Boychild

Adventskaars

Stil gebed

Votum en groet

Amfora: Come Let Us Sing

Lord We Give You Glory

Lezen wet

Zingen: LvK Lied 125 : 1, 4 en 5

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: 2 Samuël 7 : 1 – 16

Zingen: Psalm 118 : 8 en 9

Preek

Amfora: -10.000 Redenen

-I Heard the Bells

Kinderen terug

Kinderlied: projectlied vers 1 en 6

Gebed

Collecte

Amfora: -Zegenbede Opwekking 710

-Glory to God Almighty

Zegen

Preek: Jezus komt in het gewone

Leven

Huizen

dia 1 – huizentijdschrift

Ik vind het altijd leuk om huizen van anderen te zien.

Waarschijnlijk ben ik niet de enige.

Er zijn veel tijdschriften over wonen

en op de televisie kun je misschien wel elke dag huizenprogramma's zien.

Blijkbaar is daar markt voor.

Het is leuk om eens te gluren hoe een ander woont,

om ideeën op te doen voor je eigen huis,

of om gewoon even weg te dromen.

dia 2 – woonkamer

Zelf kom ik bij veel mensen thuis,

dat hoort nu eenmaal bij mijn vak.

Ik kom in goedkope huizen en in dure huizen,

in huizen die keurig opgeruimd zijn

en in huizen waar van alles rondslingert,

in huizen die volgebouwd staan met boekenkasten

en in huizen waar je vanaf elke plek de tv kunt zien.

En wat ik het leukste vindt:

elk huis zegt iets over de mensen die er wonen.

Je leert iemand beter kennen als je eens bij hem thuis bent geweest.

dia 3 – landhuis

Sommige huizen zijn voor 'gewone' mensen onbereikbaar.

Van die huizen die je op de tv ziet:

met een enorme oprijlaan,

een garage waar 5 auto's in passen,

en voor alle 10 de slaapkamers een eigen badkamer...

0, en natuurlijk is het ook zeer stijlvol ingericht,

met de duurste, en dus beste, materialen.

Het zijn huizen voor zeer succesvolle mensen.

dia 4 – paleis op de Dam

Zulke huizen zijn er altijd al geweest.

Een paar jaar geleden was ik in Amsterdam, in het paleis op de Dam.

Oorspronkelijk was dit paleis het stadhuis.

Later werd het een paleis, en nu is het voor publiek geopend.

Het is overweldigend om er te zijn.

Ik heb me vergapen aan alle luxe, de grootsheid, de pracht en praal.

Het paleis straalt uit dat het niet voor gewone mensen is.

Het is een koninklijk paleis.

En de koning gebruikt het nog altijd om gasten te ontvangen.

dia 5 – Jezus komt in het gewone leven

Maar als mensen zulke prachtige huizen voor zichzelf bouwen,
wat voor huis moet God dan wel niet hebben?

Als de koning al zo'n indrukwekkend paleis heeft,
dan moet God toch helemaal een bijzonder huis hebben.

Want God is toch veel groter en belangrijker dan de koning?

Het is toch schandalig als mensen voor zichzelf mooiere huizen
bouwen dan voor God?

God denkt daar anders over.

Hij hoeft geen duur paleis, geen pracht en praal.

Hij woont veel liever dicht bij de mensen.

Vandaag is de eerste adventszondag,
de tijd om je voor te bereiden op kerst,
en we staan er bij stil dat

Jezus komt in het gewone leven.

1. God verdient beter

dia 6 – God woont in een tent

Laten we even een sprong in de tijd maken,
naar koning David van Israël.

David vindt ook dat God een prachtig huis moet hebben.

In ieder geval beter dan die tent waar God nu in woont.

God verdient beter.

Het is niet zo gek dat juist David met dit idee komt.

Israël heeft roerige jaren achter de rug.

Eeuwen waarin er altijd wel wat was.

Dat begon al met de ontsnapping van de Israëlieten uit Egypte.

Ze hebben toen 40 jaar rondgetrokken in een woestijn.

Ze hadden daar nooit eens even rust,

moesten altijd op hun hoede zijn en hebben de nodige oorlogen gevoerd.

Toen ze eindelijk aankwamen in Israël, bleven ze vechten.

Ze waren er niet welkom, en werden van alle kanten aangevallen.

En steeds als het erop leek dat er eindelijk rust kwam,

was er wel weer een nieuwe vijand om de Israëlieten het leven zuur te maken.

Tot de tijd van David.

Al die tijd stond de ark van God,

het teken van Gods aanwezigheid, in een tent.

Als de Israëlieten werden aangevallen,

konden ze de tent opslaan en de ark meenemen.

Al die tijd trok God mee met de Israëlieten.

dia 7 – David woont in een paleis

Maar nu is dat niet meer nodig!

Ook David heeft oorlogen gevoerd,
maar nu is er eindelijk echt vrede.

Eindelijk is er rust in zijn rijk.

En David bouwt een paleis.

Als koning hoeft hij niet meer steeds op de vlucht te zijn,
hij mag nu in Jeruzalem gaan wonen.

En natuurlijk bouwt hij een huis in koninklijke stijl:
een prachtig paleis.

Toch zit het David niet helemaal lekker.

Hij is de koning, met een paleis waar je 'u' tegen zegt,
zoals dat hoort bij een koning,
maar God woont nog in een tent.

David schaamt zich ervoor.

Het kan toch niet, dat hij een mooier huis heeft dan God?!

God heeft niet eens een huis, hij woont tussen een paar
tentdoeken.

God verdient beter!

De profeet Natan is het direct met hem eens:

God moet een fatsoenlijk huis krijgen,
nog mooier dan dat van de koning.

dia 8 – God moet het beste krijgen

Ik vind dat ook helemaal niet gek gedacht.

Iedereen is toch onder de indruk van dure huizen?

Zoals dat paleis op de Dam:

dat straalt succes uit en macht.

Zo'n huis geeft een koning status, aanzien.

En voor onszelf willen we toch ook het beste?

Dan laat je God toch niet in een tent wonen?

Een God die in een tent woont, die kun je niet serieus nemen.

Als we voor onszelf het beste willen,

dan moet God wel het bijzonderste krijgen.

2. God wil tussen mensen wonen

dia 9 – God kiest een simpele tent

Maar God heeft heel andere plannen!

Hoe goed David het ongetwijfeld bedoeld heeft,

God wil niet dat David voor God een huis gaat bouwen

dat zijn eigen huis overtreft.

De tent voldoet prima voor God.

Er is geen enkele reden dat David zich voor God zou moeten schamen.

Ja, David woont in een prachtig paleis,

en de tent van God steekt daar mager bij af.

Maar God wil dat zo!

Hij heeft er zelf voor gezorgd dat David koning is geworden.

David was ook maar een simpele herder,

David wist wel wat het was om in een tent te wonen,
maar God heeft hem koning gemaakt en hem een paleis gegeven.
Daar hoeft David zich niet voor te schamen, daar mag hij
gewoon blij mee zijn.

En als God zelf ook zo'n indrukwekkend huis had gewild,
dan had hij er wel om gevraagd.

Maar God heeft liever die tent.

In die tent is hij steeds meegetrokken met Israël,
kon hij dicht bij de mensen blijven.

Door die eenvoudige tent kon hij met de mensen mee gaan.
En dat was bijzonder.

Andere volken hadden ook goden,
maar zij waren er van overtuigd
dat hun goden alleen in hun grondgebied macht hadden.

Maar God gaat altijd met zijn volk mee.

Hij hecht geen waarde aan een duur huis,
en aan de status die zo'n huis geeft.

God houdt van eenvoud.

dia 10 – God bouwt voor David

David hoeft geen prachtig huis voor God te bouwen.

God draait het om: hij zal een huis voor David bouwen.

David's koningshuis zal altijd blijven bestaan.

Ook David's zoon zal koning zijn.

En dan staat er nog heel kort dat deze zoon, Salomo,
wel een huis voor God mag bouwen.

Maar eerst wil God geven, eerst wil God bouwen.

Alles op Gods tijd.

Maar God belooft David in dit gedeelte nog veel meer.

David zelf zal er geen idee van hebben gehad hoe ver Gods
beloften gaan.

God belofte, dat Davids koningshuis altijd zal bestaan, gaat
namelijk al over Jezus.

Dat Salomo een tempel gaat bouwen, dat is helemaal niet zo
belangrijk.

Die tempel is ook maar een tijdelijk huis voor God.

God heeft veel grotere plannen.

dia 11 – Jezus: God woont tussen mensen

God zal Davids koningshuis bouwen.

En honderden jaren later wordt Jezus geboren, als nakomeling
van David.

Jezus, de zoon van God die zelf God is,

wordt een mens van vlees en bloed.

Hij krijgt een heel gewoon lichaam,

hij eet en drinkt, hij raakt mensen aan.

En Jezus noemt zichzelf ook een tempel.

dia 12 – dakloos

God kiest ervoor om niet in een duur paleis te wonen.

Jezus komt gewoon tussen de mensen wonen.

God sluit zich niet op in een prachtige tempel,
hij wil juist dicht bij mensen zijn en zo alle kanten van het
leven zien.

Je hoort wel eens over mensen
die ervoor kiezen een paar dagen op straat te leven,
om zo te ervaren wat het is om zwerver te zijn.

Ik heb daar best bewondering voor.

Maar die mensen weten dat het maar tijdelijk is,
na een paar dagen kunnen ze weer in hun eigen bed slapen.
Maar God is niet iemand die even bij de mensen komt wonen,
zodat hij mensen beter kan begrijpen,
hij woont er altijd.

Ook nu.

God woont niet in mooie kerkgebouwen.

In het Nieuwe Testament worden christenen tempels van God
genoemd.

Als je christen bent, dan woont de heilige Geest in je.

Dan hoef je niet naar een gebouw om God te ontmoeten.

Dan wil God altijd met je mee gaan.

Of je nu in de kerk zit, of thuis,

op je werk, in een café of in de natuur:

God wil in je wonen.

3. Een goedkoop huis?

dia 13 – in een tempel blijft God op afstand

Maar is dat niet een beetje goedkoop?

Mooi makkelijk hoor: God woont in je hart.

Maar het is toch niet goed om op God te gaan bezuinigen?

Hij verdient toch beter?

Als je het menselijk bekijkt,

dan zou God inderdaad iets beters verdienen.

Maar dat is precies het probleem:

David, en ook Natan, denken te menselijk over God.

God woont veel liever in mensen dan in een tempel.

Want in een tempel is hij zo ver weg.

Het gevaar van een tempel

is dat mensen gaan denken dat God alleen in de tempel woont.

Voor godsdienstige dingen moet je in de tempel zijn,

en de rest van het leven heeft weinig met God te maken.

Maar God wil niet worden opgesloten in een gebouw!

In Nederland wordt vaak gezegd: 'geloven doe je maar in de kerk'.

Op zondag, in de kerkdienst, gaat het even om God,

en in je dagelijks leven hoef je je daar niet meer mee bezig te houden.

Maar God wil niet dat we twee levens hebben,

een geestelijk leven en een dagelijks leven,

hij wil juist wonen in je dagelijks leven!

dia 14 – je hart is pas echt een kostbaar huis

God geeft ook niet om prachtige gebouwen.

Jezus werd niet in een paleis geboren.

Zelfs in de herberg was geen plaats voor hem.

Zijn wiegje was een voederbak.

Niet bepaald een koninklijke geboorte...

En zo ging Jezus ook verder.

Aan niets is te zien dat hij koning is.

Hij is heel gewoon, en gaat meer met arme dan met rijke mensen om.

Hij is liever in woningen die wij onbewoonbaar zouden verklaren

dan in de huizen van de rijken.

De mensen kijken niet tegen Jezus op,

hij is niet iemand met veel aanzien,

veel mensen minachten hem juist.

Jezus geeft niets om status.

David is echt een typische koning:

hij heeft zijn vijanden verslagen en kan nu in rust regeren.

Hij is een machtige koning, ergens anders in de bijbel wordt gezegd:

een koning met bloed aan zijn handen.

Zijn paleis is een soort statement: deze stad is van mij.

Als hij een tempel zou bouwen,

zouden mensen van God ook het beeld krijgen

dat het bij God om macht gaat, om aanzien.

Veel liever dan een prachtig gebouw

heeft Jezus je hart.

Liever jouw hart, waar het misschien wel een puinhoop is,

dan een keurig maar afstandelijk gebouw.

Je kunt God niet afkopen met een mooi huis,

hij wil binnendringen in je hele leven.

Dat is pas een kostbaar huis voor God!

4. God in je hart

dia 15 – God in je hart

David wilde een prachtige tempel bouwen voor God,

maar God had een ander plan.

Hij bouwt een huis voor David.

Hij laat Jezus naar deze wereld komen.

Hij wil onder de mensen zijn,

hij wil graag in je hart wonen.

dia 16 – God is niet afstandelijk!

Wat een bijzondere God!

Van een God verwacht je misschien
dat hij daar ergens boven in de hemel is
en vanaf een afstandje toekijkt hoe wij het er vanaf brengen.
Vergeet het maar!

In Jezus komt God naar deze wereld.

Hij wil niets liever dan dichtbij ons zijn.

Hij wil delen in ons hele leven.

Voor hem ben je geen nummertje,

hij kent je persoonlijk!

dia 17 – mag God in je hart wonen?

Het beste wat je God kunt geven,

is niet in geld uit te drukken:

het is je leven.

Het is dat God in je hart mag wonen.

Want God wil je God zijn, elke dag.

Sluit God niet op in een kerkgebouw, houd God niet op afstand.

Misschien vind je van jezelf wel dat jij niet goed genoeg bent
zodat God in je hart kan wonen.

Omdat je steeds tegen de donkere hoeken van je hart aanloopt.

Bedenk dan dat Jezus juist met zulke mensen optrok.

Hij wil ook in jou wonen.

dia 18 – Jezus verlost uit een wereld van status

In deze wereld gaat het om geld, om macht, om status.

We kijken op tegen mensen die succes hebben.

We vergapen ons aan de luxe en weelde van de rijken.

We proberen onszelf omhoog te werken,

waardering en aanzien van anderen te krijgen.

We vechten ervoor om gezien te worden.

Het is verslavend, maar ook slopend en genadeloos.

Als Jezus in jouw hart mag wonen,

wil hij je daarvan bevrijden.

Hij ziet je staan, ook al heb je niets om trots op te zijn.

Jezus wil je bevrijden van een donkere wereld die zichzelf verliest in status en macht.

Hij kwam zelf, zonder dat iemand hem zag staan.

Voor hem hoef je geen pracht en praal te brengen.

Wees maar eenvoudig, met een open hart voor God.

Amen.